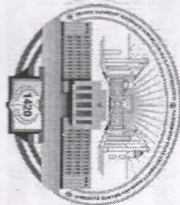

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY
TAYLIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI

SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi
№ 60420200 – SOS1104
«13» 10 2024 y

SOTSIOLOGIYA
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	400000 -	Biznes, boshqaruv va huquq;
Ta'lim sohasi:	420000 -	Huquq;
Ta'lim yo'nalishi:	60420200 -	Davlat va jamiyat boshqaruvi;

Samarqand - 2024

Jarayonlarni tadqiq etish metodlari va dasturi to'g'risida muayyan tasavvur
uyg'otish, ilimiy-madaniy struktura, qadriyatlar va urf-odatlarning mohiyati va
mazmunini ochib berish orqali talabalarga jamiyatda bo'layotgan madaniy
jarayon, hodisalarni ilmiy tahlil etish zaruriyatini singdirishdir.

Mazkur fan umumiy jihatdan iktika yo'nalishning asosiy fan sifatida
shakllanishi muhim ahamiyatga ega. Bunday holat yo'nalishlar integratsiyasini
shakllantirib, optimallashtirish tizimini rivojlantiradi.

Albatta, ushbu o'quv dasturining o'ziga xos kumchiliklari ham mavjud.
Mazmunlarni yanada kengroq ko'rishida ko'paytirish zarur deb xisoblayman.
Chunki, ushbu fan ilimiy-madaniy jihatdan xozirgi zamon talablari asosida
rivojlantirish bugungi kunning dolzarb muammolari echimini topishga xizmat
qiladi deb xisoblayman.

Ammo, yuqoridagi kanachilik yaratilgan o'quv fan dasturining mohiyati va
mazmuniga ta'sir etmagan. Shuning uchun ushbu faning o'quv dasturi universitet
o'quv-uslubiy boshqarmaga tasdiqlash uchun tavsiya beraman.

Viloyat Mahalla va oilani qo'llab-quvvatlash
boshqarmasi "Bandlikka ko'maklashish,
tadbirkorlik va oilaviy biznesni
rivojlantirish" bo'limi boshlig'i,
sotsiologiya fanlari nomzodi

Salmov Yu.G.

Fan/modul kodini	O'quv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
SOS1104	2024-2025	1	4
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek	6	
Fan nomi	Auditoriya	Mustaqil	Jami
Sotsiologiya	mashg'ulotlari (soat)	ta'lim (soat)	(soat)
	54	66	120
1. Sotsiologiya Sotsiologiya ijtimoiy-gumanitar fanlar tizimida muhim o'rinni egallaydi. Sotsiologik ta'limning muhim funksiyalaridan biri – bu jamiyat a'zolarida sotsial muammolarni tushunish, ularning kelib chiqish manbalarini aniqlash va bartaraf etish yo'llari hamda inkoniyatlarini qidirib topish ko'nimalarini shakllantirishdan iboratdir. Sotsiologiya fani jamiyatda ro'y berayotgan yirik ijtimoiy-siyosiy jarayonlarni shunchaki qayd etish bilan shug'ullanmaydi, balki ularning asl mohiyati va mazmunini atroflicha ochib beradi. Zero, sotsiologiya ijtimoiy fanlar orasida o'z tadqiqotlarining aniqligi va amaliyligi, tahlil qilayotgan masalalarni tajribalar asosida o'rganish inkoniyatlarini mavjudligi bilan alohida ajralib turadi. Sotsiologiya faqat hozirgi ijtimoiy hodisalar tahliliga to'laqonli javob berishi bilangina cheklanmasdan, balki ularning istiqboliy o'zgarish darajasi xususida ham ilmiy bashoratlarni ilgari sura oladi. Ana shu jihatdan qaraganda, sotsiologiya fani nazariyasi, amaliyoti va tadqiqot usullarini atroflicha o'rganib chiqish zarurati dolzarb ahamiyat kasb etadi. Bunda asosiy e'tibor amaliy faoliyatni olib borishda sotsiologik bilim va usullardan foydalanish inkoniyatlarini ishlab chiqishga, O'zbekiston va jahondagi sotsial muammolarga nisbatan qiziqishning oshganligiga qaratiladi. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-MAVZU. SOTSIOLOGIYA FAN SIFATIDA Sotsiologiya fanining vujudga kelishida ijtimoiy-iqtisodiy, g'oyaviy-nazariy shart-sharoitlar. O.Kont - pozitiv Sotsiologiyaning asoschisi, uning Sotsiologiyani mustaqil fan sifatida yaratishdagi dastlabki rejaları. Antik davrning qonunsiy olimlari va Sharq mutafakkirlarining ijtimoiy-falsafiy talimotlari (Platon, Aristotel, Forobiy, Ibn Haldun va boshqalar) zamonaviy Sotsiologiyaning muhim manbaalari sifatida. G'arb Sotsiologiyasi klassiklarining ishlarida Sotsiologiyaning obyekti va predmeti muammosi. Sotsiologiyaning turli yo'nalishlarida fanining obyekti va predmeti muammosini yechish yo'lidagi g'oyaviy-nazariy izlanishlar. 2-MAVZU. SOTSIOLOGIYA BOSHQA FANLAR BILAN MUNOSABATI Sotsiologiyaning boshqa fanlar bilan munosabati. Sotsiologiya va falsafa. Sotsiologiya va tarix. Sotsiologiya va psixologiya, demografiya, genetika, Sotsial geografiya. Sotsiologiya va tabiiy hamda aniq fanlar. Sotsiologiyaning fanlar tizimidagi tutgan o'ziga xos o'rni. 3-MAVZU. SOTSIOLOGIYA STRUKTURASI			
2. I. Fanining mazmuni Sotsiologiya ijtimoiy-gumanitar fanlar tizimida muhim o'rinni egallaydi. Sotsiologik ta'limning muhim funksiyalaridan biri – bu jamiyat a'zolarida sotsial muammolarni tushunish, ularning kelib chiqish manbalarini aniqlash va bartaraf etish yo'llari hamda inkoniyatlarini qidirib topish ko'nimalarini shakllantirishdan iboratdir. Sotsiologiya fani jamiyatda ro'y berayotgan yirik ijtimoiy-siyosiy jarayonlarni shunchaki qayd etish bilan shug'ullanmaydi, balki ularning asl mohiyati va mazmunini atroflicha ochib beradi. Zero, sotsiologiya ijtimoiy fanlar orasida o'z tadqiqotlarining aniqligi va amaliyligi, tahlil qilayotgan masalalarni tajribalar asosida o'rganish inkoniyatlarini mavjudligi bilan alohida ajralib turadi. Sotsiologiya faqat hozirgi ijtimoiy hodisalar tahliliga to'laqonli javob berishi bilangina cheklanmasdan, balki ularning istiqboliy o'zgarish darajasi xususida ham ilmiy bashoratlarni ilgari sura oladi. Ana shu jihatdan qaraganda, sotsiologiya fani nazariyasi, amaliyoti va tadqiqot usullarini atroflicha o'rganib chiqish zarurati dolzarb ahamiyat kasb etadi. Bunda asosiy e'tibor amaliy faoliyatni olib borishda sotsiologik bilim va usullardan foydalanish inkoniyatlarini ishlab chiqishga, O'zbekiston va jahondagi sotsial muammolarga nisbatan qiziqishning oshganligiga qaratiladi. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-MAVZU. SOTSIOLOGIYA FAN SIFATIDA Sotsiologiya fanining vujudga kelishida ijtimoiy-iqtisodiy, g'oyaviy-nazariy shart-sharoitlar. O.Kont - pozitiv Sotsiologiyaning asoschisi, uning Sotsiologiyani mustaqil fan sifatida yaratishdagi dastlabki rejaları. Antik davrning qonunsiy olimlari va Sharq mutafakkirlarining ijtimoiy-falsafiy talimotlari (Platon, Aristotel, Forobiy, Ibn Haldun va boshqalar) zamonaviy Sotsiologiyaning muhim manbaalari sifatida. G'arb Sotsiologiyasi klassiklarining ishlarida Sotsiologiyaning obyekti va predmeti muammosi. Sotsiologiyaning turli yo'nalishlarida fanining obyekti va predmeti muammosini yechish yo'lidagi g'oyaviy-nazariy izlanishlar. 2-MAVZU. SOTSIOLOGIYA BOSHQA FANLAR BILAN MUNOSABATI Sotsiologiyaning boshqa fanlar bilan munosabati. Sotsiologiya va falsafa. Sotsiologiya va tarix. Sotsiologiya va psixologiya, demografiya, genetika, Sotsial geografiya. Sotsiologiya va tabiiy hamda aniq fanlar. Sotsiologiyaning fanlar tizimidagi tutgan o'ziga xos o'rni. 3-MAVZU. SOTSIOLOGIYA STRUKTURASI			

Fanda struktura tushunchasi va uning ahamiyati. Sotsiologiyaning strukturalari va uning asosiy tarkibiy qismlari. Sotsiologiya strukturalari elementlarining rivojlanish dinamikasi. Fundamental (asosiy) Sotsiologiya. Jamiyat hayotining fundamental muammolarini sotsiologik tahlil. Nazariy va amaliy Sotsiologiya: ularning umumiyligi va farqi. Sotsiologiya tarixida universal nazariyalarni ishlab chiqishga bo'lgan intilishlar. empirik Sotsiologiyaning bunyod bo'lishi va uni Sotsiologiya nazariyasi rivojiga ta'siri. R.Mertonning "o'rta darajali nazariyasi. Sotsiologiyada maxsus va tarmoq yo'nalishlar. MakroSotsiologiya va mikroSotsiologiya.

4-MAVZU. JAMIYAT YAXLIT TIZIM SIFATIDA

Jamiyat va ijtimoiylik tushunchasi. Sharq mutafakkirlarining jamiyat to'g'risidagi qarashlari. G'arb Sotsiologiyasi asoschilarining ishlarida ijtimoiylikning tarifi. M. Veber konsepsiyasida totalitar jamiyat, uning belgilari va ijtimoiy-siyosiy tashkili etilish usullari. Jamiyat va davlat. Jamiyatning mexanistik, organistik va boshqa tarzlarda tarifi. T.Parsons nazariyasida jamiyat tushunchasi, uning to'rt funksiyali paradigmasi. Hozirgi jamiyatning turlicha tarifi. Ananaviy jamiyat va Industrial jamiyat. Ularining belgilari. "Mo'l-ko'lik jamiyati", "Ochiq jamiyat", "Yopiq jamiyat", "Istisnol jamiyati", "Postindustrial jamiyat" va boshqalar XX va XXI asr madaniy-tarixiy va siyosiy tizimlarni tarifi. mezonlari sifatida.

5-MAVZU. SOTSIAL INSTITUTLAR

Sotsiologiyada Sotsial institut tushunchasi. Sotsial institut belgilari. Sotsial institutning asosiy vazifalari. Sotsial institut turlari: oila, siyosat, din, iqtisod, talim, huquq va boshqalar. Jamiyat hayotida Sotsial institutlarning o'rni. Oila va nikoh. Iqtisodiy institutlar. Ularining ko'rinishlari va vazifalari. Iqtisodiy guruhlar va iqtisodiy hatti-harakat. Ishlab chiqarish, uning tarixiy shakllari va vazifalari. Ijtimoiy mehnat taqsimoti va kasb. Mehnat bozori, bandlik va ishsizlik. Davlat va jamiyatning siyosiy tizimi. O'zbekiston sharoitlarida demokratik bozor islohotlarini va iqtisodiyotni liberalizatsiyasini yanada chuqurlashtirish. O'zbekistonda huquqiy ongning o'ziga xosligi.

6-MAVZU O'ZBEKISTONDA FUQAROLIK JAMIYATI INSTITUTLARINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH

Din sotsiomadaniy institut sifatida. Dinning funksiyalari. Zamonaviy jamiyatda dinning o'rni va uni davlat bilan o'zaro munosabati. O'zbekistonda diniylik va dunyoviylik munosabatlari. Talim Sotsial institut sifatida. Uning tarqatqiyoti va shakllari. Umumiy, o'rta-maxsus va oliy talim. Oliy talim va fan: tarkibi va ilmiy-pedagogik kadrlar. O'zbekiston oliy talim tizimi va Yevropa hamda AQSh universitetlari: umumiylik va xususiylik. Talim tizimidagi islohotlar.

7-MAVZU. DEVIANT XULQ-ATVOR VA SOTSIAL NAZORAT

Deviant xulq-atvor (og'rma xulq-atvor) tushunchasi. Deviant xulq-atvor muammosini o'rganish Sotsiologiyadagi ilmiy yo'nalish sifatida. Deviant xulq-atvor turlari: qonunni buzish, o'z-o'zini o'ldirish, giyohvandlik, alkogolizm va boshqalar. E.Dyurkgeym, R.Mertonlarning deviant xulq-atvor nazariyalari,

Z.Freyd va e.Frommlarning destruktivlik (strukturani buzilishi) nazariyalari.

8-MAVZU. SOTSIAL MEYOR VA ANOMIYA

Sotsial meyor va anomiya deviant xulq-atvor nazariyasining markaziy tushunchasi sifatida. Deviant xulq-atvor belgilari, ularning strukturasi. Deviant xulq-atvorni turkumlash. Buzilgan xulq-atvor mexanizmi. Deviant xulq-atvorning tibbiy-biologik, ijtimoiy-psixologik va ijtimoiy tomonlari. Hozirgi zamonada deviant xulq-atvorni tarqalishi va o'zgarishi. Deviant, delinkvent va kriminal hatii-harakatlar. Professional jinoyatchilik. Uyushgan jinoyatchilik. Dunyoda jinoyatchilik holati. Jinoyatchilikni oshishi va jamiyatning kriminallashuvi sabablari va namoyon bo'lish shakllari. O'smirlar va yoshlar jinoyatchiligi. Jamiyatda korruptsiya muammosi.

Sotsial nazorat. Sotsial nazorat kishilar hatii-harakatini tartibga solish mexanizmi sifatida. P.Bergerning Sotsial nazorat to'g'risidagi talimoti. Sotsial nazorat elementlari: meyorlar va sanksiyalar. Sotsial sanksiyalar turlari: pozitiv va negativ, rasmiy va norasmiy. Sotsial meyorlar tasnifi. Sotsial meyor turlari: huquqiy, diniy, an'anaviy va axloqiy. Ichki va tashqi nazorat. O'z-o'zini nazorat qilish muammosi. Jamoatchilik fikri Sotsial nazoratning shakli sifatida.

9-MAVZU. JAMIYAT SOTSIAL STRUKTURASI VA STRATIFIKASION JARAYONLAR

Sotsial struktura tushunchasi. Kishilik jamiyati tarixida Sotsial struktura muammosining talqini. Sotsial struktura to'g'risidagi antik davr mutafakkirlarining talimotlari. P. Sorokining Sotsial stratifikasiya to'g'risidagi nazariyasi. Stratifikasiya asoslari va mezonlari: iqtisodiy holat, mavqey, ta'lim va hokimiyat. Stratifikasiya va Sotsial differensiya. Stratifikasion tizimlar: qullik, kasta, klan va sinf. Ochiq va yopiq tizimlar.

10-MAVZU SOTSIAL MOBILLIK

Sotsial mobillik nazariyasi sinfiylik talimotiga qarshi g'oya sifatida. Jamiyat Sotsial strukturasi rivojining zamonaviy tendensiyalari. Bozor munosabatlari sharoitida Sotsial strukturaning o'zgarishi. Zamonaviy O'zbekistonda Sotsial stratifikasiya va Sotsial mobillik jarayonini kechishi.

Sotsial mobillik to'g'risidagi Sotsiologiya klassiklari: M.Veber, e. Giddens, T. Parsons, P. Sorokin va boshqalarning qarashlari. Mobillik belgilari. Mobillik turlari: gorizontal va vertikal Sotsial mobillik. Guruhiy va individual mobillik. Avlod ichidagi va avlodlar o'rtasidagi Sotsial mobillik. Strukturaviy Sotsial mobillik. Jamiyatda Sotsial mobillik yo'llari. Mobillikning demografik omillari. Migrasiya va uning tarixiy shakllari. emigrasiya va migrasiya. Mehnat va iqtisodiy migrasiya. Xorijiy ishchi kuchlar bozori. "Aqlar oqimi".

11-MAVZU. SOTSIAL MUNOSABATLAR

Sotsial munosabatlar tushunchasi. Sotsial munosabat turlari: hamfikrlilik, kooperasiya, konfliktlar, kurash, begonalashuv, befarqlik, krizis, kamsitish, notenglik. Sotsial munosabatlar tizimidagi plyuralizm. Sotsial munosabatlarining asoslari.

Hamfikrlilik, bargorotlik va kooperasiya - Sotsial tizimlarning muvaffaqiyatli ishlashining omillari sifatida. e.Dyurkgeym konsepsiyasida hamfikrlilik tushunchasi. Kooperasiya ijtimoiylikning asosiy belgisi sifatida. Pozitivizm

Sotsiologiyasida bargorotlik va inqiroz ongi. Bargorotlikni strukturaviy-funksional asoslash.

12-MAVZU. BEGONALASHUV VA TANAZZUL.

Begonalashuv va tanazzul. e.Dyurkgeymning anomiya (qonunsizlik) konsepsiyasi, F.Tennis, M.Veber, G.Zimmel, ekszenstensial va fenomenologik Sotsiologiya asoschilari talimotlarida begonalashuv va jamiyatdagi krizis xodisalarining o'zaro aloqadorligi to'g'risidagi fikrlari. Begonalashuv turlari va ularning ijtimoiy oqibatlari. Tenglik va plyuralizm ijtimoiy tuzum tamoyillari sifatida. Milliy g'oya va milliy mafkuraning Sotsial munosabatlar tizimidagi o'rni.

13-MAVZU. IJTIMOIY TARAQQIYOT SOSIOLOGIYASI

Sotsiologiyada ijtimoiy taraqqiyot tushunchasi. Ijtimoiy o'zgarish va taraqqiyot tushunchalarining nisbati. Ijtimoiy progress, regress, evolusiya va revolyusiya ijtimoiy o'zgarishlarning shakli sifatida.

Ijtimoiy progress muammolari. Ijtimoiy taraqqiyot shakllari: evolusion, revolyusion va reformistik taraqqiyotlar. evolusion rivojlanish va uning atfaliklari. Sotsial revolyusiyalar va ularning salbiy oqibatlari. Sotsial reformalar va ularning turlari. O'zbek rivojlanish modelida milliy mentalitetning o'rni. Rivojlangan mamlakatlar tajribasida milliy tafakkur tarzi ahamiyati.

O'zbekistonda davlat hokimiyati va boshqaruvni demokratiyalashtirish jarayonlarining o'ziga xosligi. Ijtimoiy taraqqiyotni boshqarish. Menjement va uning xususiyatlari. Global ijtimoiy-iqtisodiy tanazzullar va ularning ijtimoiy taraqqiyot jarayonlariga salbiy tasiri. O'zbekiston ijtimoiy-madaniy xususiyatlarining ijtimoiy-iqtisodiy tanazzullarga qarshi chora-tadbirlarni ishlab chiqishdagi ahamiyati.

14-MAVZU. EMPIRIK SOTSIOLOGIK TADQIQOT VA UNING

METODLARI

Sotsiologik tadqiqot dasturi. Dasturning strukturasi: nazariy - metodologik va metodik bo'limlar. Dasturning asosiy elementlari: muammoni tarifflash; tadqiqot maqsadi va vazifalarini, obyekti va predmetini aniqlash; obyektni tizimli tahlil qilish, tushunchalarni nazariy va empirik izohlash, gipotezalarni ifodalash; malumotlarni ishlab chiqish va tahlil qilish.

Sotsiologiyadagi malumotlarni to'plash metodlarining umumiy tasnifi: so'rov, kuzatish, eksperiment, hujjatlarni o'rganish metodlari, ularning o'ziga xosligi. So'rov metodi. So'rovning turlari. Anketa (so'rov varaqasi) so'rov metodining markaziy elementi sifatida. Anketa tuzish texnikasi. Anketaning umumiy tuzilishi. Anketadagi savollarning turlari, asosiy talablar. Og'zaki so'rov va uning xususiyatlari. Intervyu olish uslublari.

Kuzatish metodi va uning mohiyati. Kuzatish xillari. Kuzatishning aniqligi muammosi va uni tamamlash usullari. Kuzatish davrlari va tartibi. Kuzatish asboblari, kuzatish natijalarini qayd etish usullari.

Hujjatlarni o'rganish metodi. Sotsiologiyada hujjat tushunchasi, uning turlari. Hujjatlarning informatsiya manbai sifatidagi ishonchlik muammosi. Hujjatlarni tahlil qilish turlari. Kontent-tahlil hujjatlarni o'rganish metodining bir turi sifatida.

Ekspiriment metodi. eksperiment turlari. Ijtimoiy eksperiment strukturası, uning bitish imkoniyatlari. Obyektni tanlash, eksperimental va nazorat guruhlarini shakllantirish, eksperimental vaziyat, natijalarni tahlil qilish. Xulosalarni tahlil qilish usullari.

III. Amaliy (yoki seminar yoki laboratoriya) mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Sotsiologiya fan sifatida
2. Sotsiologiya strukturası
3. Jamiyat yaxlit tizim sifatida
4. Sotsial institutlar
5. Deviant xulq-atvor va Sosial nazorat
6. Jamiyat Sosial strukturası va stratifikasion jarayonlar
7. Sosial munosabatlar
8. Sotsiologiya fanining turli yo'nalishlardagi nazariy-metodologik asoslari,
9. Sotsiologiya fanining asosiy tushuncha, kategoriyalari va qonunlari,
10. Shaxs va uning ijtimoiylashuv jarayoni, sosial guruhlar tasnifi,
11. Jamiyat a'zolarining ijtimoiy mavqesi, ijtimoiy hayotda gender munosabatlari,
12. Ijtimoiy-siyosiy jarayonlar ma'lum bir qonuniyatlar asosida kechishi, jamiyada sodir bo'layotgan ijtimoiy-siyosiy jarayonlar
13. Ijtimoiy taraqqiyot: nazariya va amaliyot
14. Empirik sosiologik tadqiqot va uning metodlari.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

"Sotsiologiya" fanini o'rganuvchi talabalar auditoriyada olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash va modernizatsiyalashgan jamiyadagi tashkilotlar muammolarini echishda ko'nikma hosil qilish uchun mustaqil ta'lim tizimiga asoslanib, kafedra professor-o'qituvchilari rahbarligida, mustaqil ish bajaradilar. Bunda ular qo'shimcha adabiyotlarni o'rganib hamda internet saytlaridan foydalanib referatlar, esse, prezentatsiyalar va ilmiy dokladdlar tayyorlaydilar. amaliy mashg'ulot mavzusiga doir uy vazifalarini bajaradilar, ko'rgazmali qurollar va slaydlar tayyorlaydilar.

Talaba mustaqil ishini tayyorlashda muayyan faning hususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanishga tavsiya etiladi.

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan mavzularini o'rganish;
- tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- komp'yuter texnologiyalari tizimlari bilan ishlash;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha referat, esse, prezentatsiyalar va konspektlar tayyorlash;

- talabaning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan adabiyotlar, monografiya va ilmiy to'plamlarni chuqur o'rganish;

- interaktiv va muammoli o'qitish jarayonida faol g'atnashish;

- masofaviy (distsion) ta'limni tashkili etishda g'atnashish.

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)

«Sotsiologiya» o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida bakalavr:

- sotsiologiyani mustaqil fan sifatida shakllanishi omillari, uning tadqiqot obyekti va predmeti, strukturası va fanlar tizimidagi o'rni, jamiyatni yaxlit ijtimoiy tizimligi, shaxs va jamiyat munosabatlari, ijtimoiy hayotning dolzarb muammolari, jamiyat a'zolarining shaxsiy va ijtimoiy faoliyatini muvofiqdastiradigan sosial institutlar faoliyati haqida tasavvurga ega bo'lishi;

- sotsiologiya fanining turli yo'nalishlardagi nazariy-metodologik asoslari, faning asosiy tushuncha, kategoriyalari va qonunlari, shaxs va uning ijtimoiylashuv jarayoni, sosial guruhlar tasnifi, jamiyat a'zolarining ijtimoiy mavqesi, ijtimoiy hayotda gender munosabatlari, ijtimoiy-siyosiy jarayonlar ma'lum bir qonuniyatlar asosida kechishi, jamiyada sodir bo'layotgan ijtimoiy-siyosiy jarayonlarning o'zaro bog'liqlikda ekanligini yaxlit idrok etishi hamda jamiyat rivojining asosiy omillarini tasniflay olishni bilishi va ulardan foydalana olishi;

- zamonaviy jamiyada ro'y berayotgan ijtimoiy-siyosiy hodisalarni to'g'ri tavsiflash, turli ijtimoiy-madaniy xususiyatda kechayotgan hodisalarni holis qiyosiy taqqoslash, zamonaviy jamiyadagi mavjud ijtimoiy muammolardan ustuvorlarini aniqlash va ularni obyektiv tahlil qilish, muayyan hodisa va voqeyalarga kishilarning shaxsiy munosabatlarni o'rganishga qaratilgan empirik tadqiqotlarda ishtirok etish, ijtimoiy-siyosiy va ma'naviy sohalarida o'tkazilgan amaliy sosiologik tadqiqotlar natijalaridan foydalana olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- Fan zamonaviy pedagogik texnologiyaning "Klastar", "Bumerang", "Fikrlar hujumi", "Munozarali dars", "FSMU" singari metodlari orqali hamda slaydlar, multimedia namoyishlari bilan o'tkaziladi va mashg'ulotlardagi ma'lumotlar multimedia vositalari yordamida taqdimot qilinadi.

VII. Kreditni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oralik nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish

Asosiy adabiyotlar:

1. Normurodov B.N., Normurodova G.B. Sotsiologiya tarixi. – Toshkent: Fan, 2008.

1.	Bekmurodov M. Sotsiologiya asoslari. – Toshkent: Fan, 1994.
2.	Giddens E. Sotsiologiya. – Toshkent: Sharq, 2002.
3.	Qo'shimcha adabiyotlar: O'zbekiston Respublikasi yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Faramoni. (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-moddal). – Toshkent, 2017.
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 02.02.2017 yildagi "O'zbekiston Respublikasining "Korrupsiyaga qarshi kurashish to'g'risida"gi Qonuni talablarini amalga oshirish chora-tadbirlari haqidagi" PQ-2752- sonli qarori // www.lex.uz.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.05.2019 yildagi "O'zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Faramoni. – Toshkent, 2019.
6.	Mirziyoyev Sh.M. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoyevning "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim sifatini oshirish va ularning mamlakatda amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlarda faol ishtirokini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" gi Qarori. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 5 iyundagi 05.06.2018 y.N PQ-3775Qarori. – Toshkent, 2018.
7.	Mirziyoyev Sh.M. Buyuk ke'ljagimizni mard va oliyanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent. O'zbekiston nashriyoti, 2017.
8.	Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent. O'zbekiston nashriyoti, 2017.
9.	Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent. O'zbekiston nashriyoti, 2017. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. Toshkent. O'zbekiston nashriyoti, 2017.

Axborot manbalari (saytlar):

1. www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali.
2. www.edu.uz – O'zbekiston Respublikasi oliy va o'rta maxsus vazirligining portali.
3. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlari milliy portali.
4. www.zionet.uz – O'zbekiston Respublikasi ta'lim portali.

7. Fan dasturi Samarqand davlat universiteti O'quv-uslubiy kengashining 2024 yil 24-avgustdagi 1-son bayonnomasi bilan ma'qullangan.

Fan/modul uchun mas'ullar:

8. G.Avg'omova – SamDU, "Sotsiologiya va ijtimoiy ish" kafedrasi o'qituvchisi

Tag'rizchilar:

Yu.G.'Salimov – "Mahalla" xayriya jamoat fondi Samarqand viloyat bo'limi ijrochi direktori vazifasini bajaruvchi, Viloyat Mahalla va oilani qo'llab-quvvatlash boshqarmasi "Bandlikka ko'maklashish, tadbirkorlik va oilaviy biznesni rivojlantirish" bo'limi boshlig'i, sotsiologiya fanlari nomzodi. (tashqi)
M.B.Sherov – Samarqand davlat universiteti Psixologiya va ijtimoiy munosabatlar fakulteti, "Sotsiologiya va ijtimoiy ish" kafedrasi dotsenti (ichki)

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruh:

Rais – M.Normamatova

Sotsiologiya va ijtimoiy ish kafedra mudiri
Inson resurslari va mahalla taraqqiyotini boshqarish instituti direktori
Sh.D. Djurakulov

SamDU o'quv ishlari bo'yicha birinchi prorektor
prof. A.Soleyev

